

HOVRÄTTEN FÖR
ÖVRE NORRLAND
HON
Fi 3

DOM
2022-09-21
Umeå

Mål nr
B 52-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts dom den 7 januari 2022 i mål nr B 43-21, se bilaga B

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Irene Falk
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå

Klagande och motpart (Målsägande)

Sekretess A, se Partsbilaga sekretess

Ombud och målsägandebiträde: Advokat Per Nyberg
Advokatfirman Per Nyberg AB
Nygatan 22
903 27 Umeå

Klagande och motpart (Tilltalad)

B, 200x

-

9xx xx

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Oskar Söderberg
Advokat Oskar Söderberg AB
Rådhusplanaden 7 A
903 28 Umeå

Klagande-tidigare vårdnadshavare (part)

1. C

2. D

Ombud: --

--

SAKEN

Våldtäkt m.m.

Dok.Id 154955

Postadress
Box 384
901 08 Umeå

Besöksadress
Bankgatan 3

Telefon
090-17 20 00
E-post: hovratten.ovrenorrland@dom.se
www.hovrattenovrenorrland.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Med upphävande av tingsrättens dom, utom såvitt avser beslutet om ersättning till försvararen och målsägandebiträdet, frikänner hovrätten B från åtalet och avslår yrkandena om skadestånd.

Hovrätten upphäver åläggandet för B att betala avgift enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

2. Hovrätten fastställer tingsrättens sekretessförordnande.
 3. Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska även i fortsättningen vara tillämplig för de uppgifter som har lagts fram vid hovrättens förhandling inom stängda dörrar och som kan röja målsägandens identitet/personliga förhållanden. Detsamma gäller uppgifterna i Partsbilaga sekretess.
 4. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att C får ersättning av allmänna medel med 1 400 kr avseende utebliven inkomst.
 5. Oskar Söderberg får ersättning av allmänna medel med 34 953 kr, varav 27 038 kr för arbete, 924 kr för tidspillan och 6 991 kr för mervärdesskatt.
 6. Per Nyberg får ersättning av allmänna medel med 31 544 kr, varav 25 235 kr för arbete och 6 309 kr för mervärdesskatt.
 7. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

B har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från åtalet och avslå Sekreteress A:s skadeståndsyrkande.

C och D har yrkat att hovrätten ska avslå Sekreteress A:s skadeståndsyrkande.

Sekreteress A har yrkat bifall till den skadeståndstalan som hon förde vid tingsrätten.

Parterna har bestritt varandras ändringsyrkanden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen i hovrätten har varit densamma som vid tingsrätten. Förhören har spelats upp.

Hovrättens bedömning

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens beskrivning av hur bevisvärderingen i sexualbrottsmål ska gå till och vilka kriterier som ska vara utgångspunkten när en förhörspersons berättelse värderas. Hovrätten delar också tingsrättens bedömning att målsäganden har gett ett trovärdigt intryck och att hennes berättelse är lång, logisk samt fri från motsägelser eller överdrifter.

Samtidigt är det så att hennes berättelse inte är så detaljerad i vissa delar. Det rör sig främst om när hon beskrivit de sexuella handlingarna och på vilket sätt hon gav uttryck för att hon inte ville delta. Berättelsen har inte heller lämnats spontant utan först efter det att hon fått specifika frågor från åklagaren. Det är fullt förståeligt att detta är det som har varit svårast för henne att berätta om. Så är ofta fallet när människor ska berätta om traumatiska upplevelser och det har dessutom framkommit att målsäganden är en fåordig person. Det kan också ha sin förklaring i att målsäganden ibland varit

osäker på vad som hänt vid vilket tillfälle. Hon har uppgett att hon kan ha blandat ihop händelserna under de olika åtalpunkterna. Det är i sig inte något konstigt eftersom det rör sig om flera likartade händelser samt att det gått en tid från händelserna till dess att hon berättat om dem i polisförhör och vid tingsrätten. Målsäganden har varit noga med att tala om när hon varit osäker på något och har inte gett intryck av att vilja överdriva eller beskylla B för något som han inte har gjort. Likväl ger de nämnda bristerna utrymme för en viss osäkerhet om vad som skett. Det gör att det måste ställas höga krav på den övriga bevisningen i målet, för att åtalet ska vara styrkt.

Den övriga bevisning som åklagaren har åberopat till stöd för åtalet består dels av vittnesförhör med personer som berättat om vad målsäganden sagt om händelserna och hur hon mått därefter, dels av utdrag ur målsägandens dagbok samt en sms-konversation mellan henne och B.

Det står enligt hovrättens mening helt klart att målsäganden upplevde att B genomförde sexuella handlingar mot hennes vilja efter att hon hade sagt nej och vid några av tillfällena även gjort fysiskt motstånd. Att hon upplevde det så stöds av vittnesförhören. Hon berättade för samtliga vittnena, en kort tid efter händelserna, att B hade våldtagit henne. Samtliga har dessutom beskrivit hur hennes mående tydligt försämrades i samband med detta. Även dagboken ger ett visst stöd för att hon hade varit med om något mot sin vilja. Det kan dock noteras att dagboken innehåller beskrivningar som även kan tolkas så som att B tjtade sig till sex. På samma sätt kan sms-konversationen dem emellan tolkas som att han fortsatte tjata efter att hon hade sagt nej till sex. Bevisningen ger därför inte ett entydigt stöd för målsägandens berättelse.

Mot denna bakgrund finner hovrätten att målsägandens berättelse, i förening med den övriga bevisningen, inte är tillräcklig för att kunna leda till en fällande dom. Åtalet ska därför ogillas i sin helhet.

Vid denna utgång ska B och hans vårdnadshavare inte betala något skadestånd till målsäganden.

C har yrkat ersättning för utebliven arbetsinkomst i samband med huvudförhandlingarna vid tingsrätten och i hovrätten. Han har kallats i egenskap av vårdnadshavare trots att han rätteligen var part. Som vårdnadshavare har han rätt till ersättning med 700 kr per dag för sin inkomstförlust. Staten ska stå för den kostnaden. Ersättningen avseende förlorad arbetsinkomst vid tingsrätten regleras i denna dom, medan beslut om ersättning för inställelse i hovrätten reglerats i beslut i hovrättens anteckningar från huvudförhandlingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C
Överklagande senast den 19 oktober 2022.

Hovrättsråden Magnus Forsberg (skiljaktig) och Elida Sundkvist (referent), tf. hovrättsassessorn Lisa Nordbrandt (skiljaktig) samt nämndemännen Siv Jalonen och Anders Galin har deltagit i avgörandet.

Skiljaktig mening, se bilaga A

Skiljaktig mening i hovrätten

Hovrättsrådet Magnus Forsberg och tf. hovrättsassessorn Lisa Nordbrandt är skiljaktiga och anför följande. I mål av detta slag där åtalet utgår från målsägandens uppgifter är bedömningen av målsägandens berättelse en inledande och mycket betydelsefull fråga. Som tingsrättens och hovrättens majoritet beskrivit har Högsta domstolen gett ledning för genomförandet av den prövningen.

I förevarande mål har det varit tydligt att målsäganden varit besvärad över att prata om de känsliga saker det har varit fråga om i målet och hon har allmänt sett gett ett nedtonat intryck. I frågan om bedömningen av målsägandens berättelse har särskilt fokus riktats mot att hennes berättelse inte varit en spontan berättelse från början till slut. Hennes berättelse har i stället lämnats en del i taget efter frågor från åklagaren. De frågor som har ställts av åklagaren har emellertid varit öppna och målsägandens svar på frågorna har varit självständiga i den meningen att svaren hon gett har varit relativt utförliga och innehållit detaljer. Målsäganden har svarat klart och tydligt på alla frågor som ställts till henne. Hon har därvid även redogjort för vad hon varit osäker på. Även på kritiska frågor från försvararen har hon lämnat ordentliga svar och gett förklaringar i de delar oklarheter rått. Svaren har därtill varit reflekterande i den meningen att hon på ett nyanserat sätt bemött de invändningar och påståenden som framförts i frågorna.

Sammantaget menar vi att det faktum att målsäganden inte lämnat en spontan berättelse från början till slut inte på något sätt försämrat möjligheten att bedöma hennes trovärdighet eller uppgifternas tillförlitlighet mot bakgrund av det sätt hon har besvarat de frågor hon fått. Vad i övrigt gäller bedömning av målsägandens berättelse noterar vi att den inte innehåller några motsägelser eller svårförklarliga inslag. De uppgifter som hon har lämnat om händelserna enligt samtliga åtalspunkter och som redogjorts för i tingsrättens dom (sidorna 6–10) framstår mot bakgrund av detta som tillförlitliga. Utöver vad som redovisats i tingsrättens dom har hon, hörd mot de uppgifter hon lämnat vid förhör under förundersökningen den 3 februari 2021 beträffande åtalspunkten 2, även bekräftat att B tvingade isär hennes ben. Vidare har hon, hörd mot de uppgifterna som hon lämnat i förhör den 11 februari 2021 beträffande åtalspunkten 4, bekräftat att B med sin hand berörde hennes underliv innanför hennes trosor.

Åklagaren har som stöd för åtalet åberopat dels utdrag från målsägandens dagbok, dels en sms-konversation mellan målsäganden och B. För åtalets del är särskilt följande utdrag från dagboken av intresse i målet (uppenbara stavfel har justerats vid återgivningen):

"Måndag 30/11, 2020 – Vet inte om jag ska stanna eller gå. Kan se att han tycker om mig men han vet inte vad nej betyder. Han fortsätter tjata och tjata och tjata. Ibland ger jag mig ibland inte. Om jag inte ger mig blir han till slut sur och ibland börjar han till och med "göra det själv" medan jag ligger bredvid och sen typ håller fast mig medan/tills han kommer. Jag vet att om jag verkligen skulle försöka skulle jag ju ta mig lös... Tror x har rätt. Borde nog avsluta detta. Vet bara inte hur."
[...]

Dok.Id 157202

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 384 901 08 Umeå	Bankgatan 3	090-17 20 00 E-post: hovratten.ovrenorrland@dom.se www.hovrattenovrenorrland.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:00

"Såg nyss en video på en tjej som blivit våldtagen. Kan säga att det fick mig att tänka en del. Även fast han inte våldtagit mig har han ju ändå gjort något jag inte tycker är ok."

"Söndag 6/12, 2020 – I går låtsas sova för att slippa att han ens skulle försöka. Men vad gör han då? Jo idioten ligger och tar på mig medan jag ligger och sover??!! Och i förrgår gjorde jag samma sak efter att han försökt i flera timmar så hör jag hur han suckar högt när han märker att jag "sover"."

[...]

"Kan inte förstå hur du tänker. Du vet att det är fel. Du vet att jag inte ville."

[...]

"Men det känns som att du tror att du har rätt till det. Att du har rätt till min kropp. Men det har du inte. För det är min. Jag bestämmer. Jag hade så mycket ångest idag känner mig så dum. Kan inte sluta tänka att om jag bara hade ställt mig upp eller bara inte gett upp. Han kommer aldrig fatta att det var fel. Han bryr sig bara om sig själv och sina "behov" och det är så vidrigt."

"Torsdag 10/12, 2020 – Ångest, bara ångest. Vadå älskar mig? Man gör inte så mot någon man älskar. Du älskar inte mig, om du hade älskat mig skulle du aldrig hålla fast mig medan du kom på min mage. Du skulle aldrig stoppat in din kuk i mig fast jag sagt nej i timmar. Jag hatar dig."

Av sms-konversation mellan målsäganden och B den 8 december 2020 framgår följande (uppenbara stavfel har justerats vid återgivningen):

Målsäganden:

"Nej jag menar inte de. Jag menar att trots att jag säger nej flera gånger när du velat ligga så fortsätter du"

B:

"jag lovar att jag ska sluta"

"vet ej varför men jag ska sluta helt"

Målsäganden:

"Kan inte förstå vad som får dig att tro att jag vill när jag klart och tydligt säger nej flera gånger"

B:

"vet inte"

"är hemskt ledsen"

"över allt de"

"men jag lovar å sluta har inte tänkt nåt"

Utdragen från dagboken är daterade i anslutning till eller relativt nära i tid till de åtalade gärningarna. Det har i målet inte framkommit några omständigheter som skulle tala för att målsäganden har haft anledning att falskeligen beskylla B för brott. Det saknas därför anledning att tro att dagboken skulle spegla något annat än de verkliga förhållandena. Utdragen ger mot bakgrund av detta ett starkt stöd för målsägandens uppgifter att hon både genom ord och handling visat för B att hon inte deltog frivilligt i de sexuella aktiviteterna som åtalet rör.

Beträffande sms-konversationen får viss försiktighet iakttas när det gäller bedömningen av Bs svar eftersom de lämnats i en situation då han kan ha haft anledning att vara särskilt tillmötesgående mot målsäganden för så att säga försöka rädda förhållandet. Likväl

utgör sms:en ett stöd för i vart fall målsägandens uppgifter om hur hon uttryckt sitt "nej" till B och att de sexuella omgångena därmed inte varit frivilliga.

Målsägandens uppgifter vinner också stöd av vad vittnena berättat om i förhör. Vi anser att särskilt de uppgifter målsägandens mor, dvs. ---, och x lämnat är av betydelse. Vi delar i den delen tingsrättens bedömning.

Sammantaget anser vi, i enlighet med tingsrättens bedömning, att den av åklagaren åberopade bevisningen i sig är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt. Vi delar också tingsrättens bedömning att Bs uppgifter och den bevisning han har åberopat till stöd för dem inte försvagar värdet av åklagarens bevisning i nämnvärd grad. Vi anser således att det genom den åberopade utredningen är ställt utom rimligt tvivel att B har gjort sig skyldig till de åtalade gärningarna. Enligt vår mening bör därför tingsrättens dom fastställas såväl i fråga om skuld, påföljd och skadestånd, med undantag för att sveda och värk-ersättningen bör bestämmas till 15 000 kr i enlighet med schablon.

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 12

DOM
2022-01-07
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 43-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad
B, 200x

Offentlig försvarare:
Advokat Oskar Söderberg
Advokat Oskar Söderberg AB
Rådhusplanaden 7 A
903 28 Umeå

Vårdnadshavare (part)
1. D

2. C

Åklagare
Kammaråklagare Irene Falk
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande
Sekretess A, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:
Advokat Per Nyberg
Advokatfirman Per Nyberg AB
Nygatan 22
903 27 Umeå

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Nygatan 45
Telefon
090-17 21 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

E-post
umea.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbeh
andling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kont
akta oss

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken
2020-11-01 -- 2020-12-04 (2 tillfällen)
2. Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken
2020-11-01 -- 2020-11-30
3. Sexuellt övergrepp, 6 kap 2 § 1 st brottsbalken
2020-12-04 -- 2020-12-06

Påföljd m.m.

Skyddstillsyn

Särskild föreskrift: B ska genomgå den programverksamhet som frivården finner lämplig.

Frivårdskontor

Frivården Umeå

Övervakare

Förordnas av frivårdskontoret

Lagrum som åberopas

29 kap 7 § 1 st brottsbalken

34 kap 1 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

B ska betala skadestånd till Sekretess A med 217 600 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 6 december 2020 till dess betalning sker, varav 37 840 kr solidariskt med C och D.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att gälla för de uppgifter som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja Sekretess A:s identitet. Detsamma gäller för uppgifterna i partsbilagan till domen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Oskar Söderberg får ersättning av staten med 59 195 kr. Av beloppet avser 45 244 kr arbete, 1 958 kr tidsspillan, 154 kr utlägg och 11 839 kr mervärdesskatt.

2. Per Nyberg får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 64 829 kr. Av beloppet avser 48 450 kr arbete, 3 263 kr tidsspillan, 150 kr utlägg och 12 966 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har begärt att tingsrätten ska döma B för tre fall av *våldtäkt* och ett *sexuellt övergrepp*. Åklagaren har påstått att följande har hänt. Åklagarens justeringar under huvudförhandlingen framgår i kursiv stil.

Åtalspunkt 1 - Våldtäkt

B har genomfört ett samlag med Sekretess A som inte deltog frivilligt. Det hände någon gång mellan den 1 november 2020 och den 30 november 2020 på ---- (hos Bs mor), ----.

B begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken

Åtalspunkt 2 - Våldtäkt

B har genomfört ett samlag med Sekretess A som inte deltog frivilligt. Det hände någon gång mellan den 1 november 2020 och den 30 november 2020 på ---- (hos Bs mor), Vännäs kommun.

Sekretess A deltog i samlaget som en följd av att B med sina händer tvingat isär målsägandens ben *samt att han hållit om henne så att hon inte kunnat ta sig loss*.

B begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken

Åtalspunkt 3 - Våldtäkt

B har genomfört ett samlag med Sekretess A som inte deltog frivilligt. Det hände någon gång mellan den 1 november 2020 och den 4 december 2020 på --- (hos Bs far), ----.

Sekreteress A deltog i samlaget som en följd av att B betvingat hennes rörelseförmåga genom att lägga sig på henne, trycka ner henne och hålla fast henne.

B begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken

Åtalspunkt 4 – Sexuellt övergrepp

B har genomfört en sexuell handling med Sekreteress A som inte deltog frivilligt. Detta genom att han berört hennes underliv med sin hand, både utanpå och innanför underkläderna. Det hände någon gång mellan den 4 december 2020 och den 6 december 2020 på målsägandens hemadress, -----.

B begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 2 § 1 st brottsbalken

Enskilt anspråk

Sekreteress A har begärt skadestånd av B med 337 600 kr jämte ränta från den 6 december 2020 till dess full betalning sker. Beloppet avser 320 000 kr i kränkningersättning och 17 600 kr för sveda och värk. Skadeståndet riktas också solidariskt mot Bs vårdnadshavare motsvarande ett belopp upp till 9 460 kr för respektive åtalspunkt eller totalt 37 840 kr.

B har förnekat gärningarna och bestritt det enskilda anspråket. Han har inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig, förutom sättet att beräkna ränta.

Vårdnadshavarna C och D har bestritt det enskilda anspråket.

DOMSKÄL

Skuld

Förutom förhör med sekretess A har förhör med den tilltalade B och vittnena x,y, z och As mor hållits. Dessutom har partsförhör hållits med vårdnadshavaren C.

Av utredningen är **inledningsvis** följande utrett. Den tilltalade B och sekretess A träffade varandra runt den 24 oktober 2020 och inledde en relation med varandra ca. en vecka senare. Relationen varade knappt 1,5 månad och upphörde i anslutning till den 8 december 2020, dvs. strax efter den tidpunkt då den påstådda gärningen under åtalpunkt 4 ska ha inträffat enligt åklagaren. Sekretess A och B bor båda hemma hos sina föräldrar och de åtalade gärningarna påstås ha inträffat hemma hos föräldrarna. Sekretess A gjorde en polisanmälan den 30 december 2020. Beträffande själva händelseförloppet har de berättat bl.a. följande.

Sekretess A: Första gången det hände (åtalpunkt 1) var hon och B hemma hos hans mamma i ---. Han tjatade och ville ha sex men hon ville inte. Han frågade varför hon inte ville och undrade om de inte kunde ha sex ändå. Hon blev väldigt rädd. Det var inget som hade hänt tidigare och hon visste inte hur hon skulle reagera. Det hade gått max en månad från det att de började vara fysiska med varandra och de hade haft frivilliga samlag innan. De träffades regelbundet och de brukade oftast åka hem till B i ----. Hon brukade sova över hos honom och hon åkte dit vid 7-8 tiden och stannade tills skolan började nästa dag. När de hade sex brukade båda ta initiativet men oftast tog han initiativet. B satt och spelade på sin dator och hon satt med sin skoldator. Sen skulle de gå och lägga sig. Hon kommer inte ihåg om de pratade om något speciellt. Han började att ta på henne och ville ha sex ganska tidigt efter att de hade gått och lagt sig i sängen. Hon låg närmast dörren vänd från B och hon hade en tröja, trosor och BH på sig. Han hade ingenting på. Han började ta överallt på henne, på bröst och mage och sade att han var sugen men hon sade att hon inte ville. Hon försökte att ta bort hans hand men han höll emot och han tjatade och undrade om de inte kunde ha sex ändå. Han kan ha

hållit handen på höften eller bröstet. Hon sade nej och att hon inte kände för det. Hon skulle upp tidigt och hon ville bara sova. B blev irriterad, han började fast hon inte ville och han försökte att få av henne trosorna. Hon försökte att hålla i dem. Han drog då trosorna åt sidan. Hon låg kvar på sidan och då började han ha sex med henne genom att föra sitt könsorgan in i hennes vagina. Hon blev rädd och hon visste inte vad hon skulle göra. Hon kunde inte riktigt röra på sig och hon ville springa därifrån. Det var som att hon var fastfrusen. Hon kommer inte ihåg om han sade något, hon vet inte hur länge det pågick och hon kommer inte ihåg hur det avslutades. Det nästa som hon kommer ihåg är att hon tvättar sig själv i ansiktet och att hon kände sig äcklad. Hon förstod inte riktigt vad som hade hänt, varför hon inte gjorde något och varför hon inte gjorde mer. Sedan gick hon tillbaka för att försöka sova. Hon blev lite mer tillbakadragen efter händelsen och det kändes obekvämt att vara fysiskt nära B. Först tänkte hon att det bara var en gång men sedan hände det fler gånger. Hon visste inte vad hon skulle göra och vem hon skulle prata med.

Nästa gång (åtalpunkt 2) var hemma hos Bs mamma och det inträffade någon dag senare. Hon kommer inte ihåg hur många dagar efteråt det var. Han började när de skulle sova och han började att ta på henne. Hon sade direkt att hon inte ville och hon tog bort hans hand. Men han slutade inte att ta på henne, han frågade varför hon inte ville, han sade att han var sugen och han undrade varför inte hon var sugen. Hon svarade att hon inte ville men han fortsatte att ta på henne. Han tog på hennes underliv. Hon låg med sitt ansikte mot dörren och hon hade ryggen vänd mot honom. Han drog trosorna åt sidan och samma sak hände som vid första tillfället och hon reagerade även på samma sätt. Han hade vaginalt samlag med henne när de låg på sidan och hon frös till. Han höll sina armar runt henne och hon kände sig instängd och fasthållen. Hon försökte att vrida sig ur sängen men han höll fast henne genom att hålla sina armar runt om henne och sina ben runt hennes ben. Hon blev då ännu mer frusen. Hon minns inte hur samlaget tog slut och vad hon gjorde efteråt. Efteråt kände hon sig äcklad, hon förstod inte riktigt vad som hade hänt och varför. Hon kände sig tom. Förhållandet fortsatte ändå trots det som hade hänt.

Den tredje händelsen (åtalspunkt 3) inträffade hemma hos Bs pappa. Hon och B var på hans rum. De skulle iväg och äta med pappan, hon satt i sängen med sin dator och B lade sig bredvid henne i sängen. Han blev irriterad eftersom hon satt med sin dator och att hon inte lade bort den. B frågade om de skulle ha sex men hon sade nej. Han fortsatte att fråga, han undrade varför hon inte ville ha sex och han bad om att de skulle ha sex. Hon svarade att de snart skulle åka iväg för att äta och att hon inte ville. Det kändes som att han bara blev irriterad. Han tog på henne under tiden som han tjatade, mest på överkroppen och sedan utanför och innanför trosorna. Hon tog bort hans hand genom att ta ett grepp om hans handled och ibland lyckades hon få bort handen och ibland inte. B var ”typ” över henne och hon kunde inte riktigt ta vägen någonstans och sedan började han ha sex med henne. Hon låg på rygg och han låg ovanpå henne på ett sätt så att hon inte kunde röra på sig. Hon fick lite panik eftersom hon inte kunde röra på sig. Hon försökte putta och hålla emot men det är svårt när en person ligger på en. Hon orkade inte riktigt putta bort honom. Vid något tillfälle höll han fast hennes armar när hon låg på rygg. Hon kommer inte ihåg om de sade något till varandra. Det var samma känsla som de tidigare gångerna och hon var väldigt rädd. Hon kommer inte ihåg hur länge det pågick men det kan inte ha varit så länge. Det avslutades genom att han kom på hennes mage och hon var tvungen att torka bort det med en handduk. Hon gick på toa och tvättade sig. Efter att hon hade tvättat sig skulle de iväg för att äta med Bs pappa. De sade ingenting till varandra om vad som hade hänt. De åt pizza tillsammans med pappan och hon försökte att låtsas som om ingenting hade hänt. Hon var lite frånvarande och hon åkte hem till sig efter att de hade ätit. Händelsen inträffade några dagar, eller max en vecka, efter händelsen under åtalspunkt 2. Hon var lite mer tillbakadragen i kontakten med B efter händelsen och de träffades inte lika mycket. De hade mest kontakt genom att skriva till varandra.

När det gäller den fjärde händelsen (åtalspunkt 4) utspelade den sig hemma hos henne. B kom dit på fredag trots att hon inte hade bjudit in honom och han sov över två nätter till och med söndag. Hon var tillbakadragen under tiden och hon ville inte vara i närheten av honom. Han började att ta på henne men det var inte riktigt mer än så. Hon sade att hon inte ville och hon tog bort hans hand, vilket hände hela tiden.

De sov på hennes rum men hon låtsades sova eftersom hon tänkte att han då inte kunde göra något mot henne. Han försökte att väcka henne genom att ta och skaka på henne samt genom att fråga om hon sov. Hon fortsatte att ligga där och låtsas sova tills han slutade. Han tog på henne på ett sexuellt sätt över hela kroppen, höften, överkroppen, mellan hennes ben och på trosorna. Detta hände båda dagarna. På söndag kom hennes mormor, moster och kusin och hälsade på för att göra julpyssel samtidigt som B var där. Hennes mamma och moster frågade om det var någonting som hade hänt. Hon skrev till sin kompis x och berättade vad som hade hänt. Hon frågade vad hon skulle göra och de kom överens om att hon skulle åka över till x. Hon lånade mammas bil för att åka och träffa x. B blev förvirrad över att han skulle behöva åka hem. Hon sade till honom att hon skulle åka till stallet och hon blev obekvämlig över att ha B hos sig.

Hennes tanke med relationen var att hon inte ville vara med honom men hon var osäker på hur hon skulle säga det och hur han skulle ta emot det eller att han skulle bli arg. Det var även anledningen till att hon skickade ett sms till honom om att avsluta förhållandet. Hon skrev i sms:et att han hade haft sex med henne mot hennes vilja.

X frågade henne om hon skulle anmäla men hon svarade att hon inte visste och att hon var lite rädd för det.

Lite senare berättade hon även för sin mamma om vad som hade hänt när hon skjutsade henne till jobbet. Hennes mamma tyckte att det inte var någon bra idé att åka och träffa honom för att göra slut. Mamma hjälpte henne med att skriva sms:et till B. Sedan hörde ungdomsmottagningen av sig och sedan fick hon gå på möte hos ungdomsmottagningen och prata med Amanda Lundberg Eriksson och även med Eva Sandström på Ungdomshälsan. Syftet med mötena var att ha någon att prata med istället för att behöva prata med sina föräldrar. När hon gjorde polisanmälan kom hon in till polisen tillsammans med en person från ungdomsmottagningen.

Den bok som hon har skrivit är sådant som hon har skrivit för att få ur sig saker. Det är som en dagbok där hon har skrivit väldigt personliga saker om sådant som hon inte har kunnat berätta för någon annan.

Efter dessa händelser mådde hon väldigt dåligt, hon gick inte ut och hon träffade inte kompisar, vilket varade i två månader. Hon gick dock till stallet ibland men bara när det var mörkt för att slippa träffa någon. Det var mest mamma som pushade med kontakterna med ungdomshälsan. Hon fick ångestattacker och hade svårt att gå ensam på stan. Hon hade svårt att duscha och det var svårt att sova. Hennes kropp kändes fruktansvärt äcklig.

Hon vet inte hur många gånger som hon sov hos Bs mamma under förhållandet, kanske 10-15 gånger, och det kanske rörde sig om fem gånger hemma hos hans pappa. Förutom under helgen den 4-6 december 2020 har B endast sovit en gång hemma hos henne. Första gången de hade sex var hemma hos Bs mamma. Hon har ingen direkt minnesbild men de hade kanske frivillig sex i några veckor innan den första våldtäkten. De hade frivilliga samlag hemma hos Bs mamma men hon minns inte om de hade det hemma hos hans pappa. Det hade inte frivilligt samlag hemma hos henne. Det kan säkert ha varit så att de även hade sex hos Bs kompis men hon kommer inte riktigt ihåg. Det har inte hänt fler gånger att B har förgripit sig på henne utöver de tillfällen som omfattas av åtalet. Vid den tredje händelsen (åtalspunkt 3) sade hon till B högt att hon inte ville och hon kommer ihåg att hans pappa var hemma. Den enda gången som hon har informerat B om att det han gjorde mot henne var fel var genom de sms som hon skickade till honom den 8 december 2020. B fattade ingenting i början om vad sms:en handlade om men sedan fattade han. Hennes mamma satt med när hon skrev sms:en till B. Hennes mamma var som ett stöd till henne när hon skrev.

Det som står i journalanteckningarna om att hon har haft sömnproblem länge, 4-5 år, stämmer även om det har blivit bättre nu.

B: Första gången som han träffade sekretess A var i samband med att det var -- hemma hos en kompis och de började då att tala med varandra. Nästa gång som de träffades var den --- 2020 och då var det -- hemma hos honom. En vecka senare träffades de hemma hos hans mamma och det var även den gången som de låg med varandra för första gången och efter det var de tillsammans nästan varje dag. Det var distansundervisning i skolan via dator och de kunde då vara mycket tillsammans. De hade samlag nästan varje gång som de var med varandra. Det var ett jättefint förhållande och de bråkade nästan aldrig.

Det hände någon gång att hon sade nej till sex men då respekterade han det. Han har inget minne av att det som sekretess A har berättat om skulle ha hänt. Sekretess A skickade sms till honom den 8 december 2020 vilket var senaste gången de hade kontakt. Han uppfattade meddelandena som att han var ”för på”. Det som sekretess A har skrivit i meddelandena om att han *tjatar och tjatar* och att *De är extremt respektlöst och jag inte förstå varför du gör så eller vad som får dig att tro att det är ok* trodde han handlade om att han envisades om att de skulle träffas eftersom de inte hade träffats på länge. Angående vad som står i meddelandena om att *Nej jag menar inte de. Jag menar att trots att jag säger nej flera gånger när du velat ligga så fortsätter du* förstod han först inte alls eller vad hon menade men sedan blev han ”sjukt” ledsen. Han kände att han inte hade gjort det. När hon skrev att *kan inte förstå vad som får dig att tro att jag vill när jag klart och tydligt säger nej flera gånger* blev han ledsen. Anledningen till att han ändå skrev att han var ledsen var för att han bara ville att allt skulle fixa sig och att det skulle bli bra. Han vet inte varför sekretess A har berättat om händelserna på det sätt som hon har gjort.

Förutom samlag hemma hos föräldrarna har de även haft sex hemma hos hans kompis q vilket inträffade runt den --- 2020. De hade då sex i hans säng men han avbröt samlaget eftersom han inte längre orkade. Han har tagit initiativ till sex fler gånger än vad hon har gjort men hon har också tagit initiativ till sex. Fram tills att sekretess A skickade sms:et till honom den 8 december 2020 upplevde han inte att sekretess A tog avstånd från honom. Han försökte att få tag på henne flera gånger på sms innan.

Tingsrättens bedömning

Liksom i brottmål i allmänhet krävs för fällande dom i mål om sexualbrott att domstolen genom den utredning som har lagts fram finner det ställt utom rimligt tvivel att den åtalade har begått den gärning som åklagaren påstår. Ett annat sätt att uttrycka saken på är att det ska vara praktiskt sett uteslutet att det har gått till på något annat sätt än det som har påståtts av åklagaren. Det är åklagaren som har bevisbördan för sina påståenden. Det innebär att åklagaren genom den åberopade utredningen ska bevisa att det har gått till på det sätt som anges i gärningsbeskrivningen.

För en fällande dom är det inte tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig än den tilltalades. Högsta domstolen har i flera rättsfall uttalat sig om bevisvärdering i sexualbrottsmål (se t.ex. rättsfallen NJA 2009 s. 447 I och II, NJA 2010 s. 671 samt NJA 2017 s. 316 I och II). Av dessa avgöranden följer bland annat att en trovärdig utsaga från målsäganden i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet kan vara tillräckligt för en fällande dom.

Bevisningen om själva händelsen består i våldtäktsmål ofta främst av parternas berättelser. Det kan därutöver vara fråga om uppgifter från personer som haft kontakt med målsäganden efter det inträffade. Det är då inte i egentlig mening fråga om utredning som tar sikte på den påstådda gärningen, eftersom vittnena inte har gjort några egna iakttagelser av själva händelsen. Sådana uppgifter kan emellertid tillsammans med vittnenas egna iakttagelser av exempelvis målsägandens beteende och reaktioner efter händelsen i vissa fall utgöra ett indirekt stöd för målsägandens berättelse (se rättsfallet NJA 2017 s. 316 I p. 11)

Högsta domstolen har betonat svårigheten att bedöma en utsaga med ledning av det allmänna intryck som en förhörsperson ger eller av icke verbala faktorer i övrigt och anført att det därför finns anledning att i första hand lägga vikt vid faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan. För att underlätta bedömningen av utsagor har Högsta domstolen uppställt ett antal kriterier. Dessa kriterier har varit föremål för sakkunnig analys utifrån tillgänglig forskning på området. Slutsatserna i analysen är bl.a. att det förhållandet att en utsaga är klar, lång och detaljrik ofta kan vara tecken på att

den är sann, medan det saknas egentligt stöd för att anse att konstansbrister (i bemärkelsen att lägga till eller ta bort information) är ett kriterium på bristande tillförlitlighet.

Utöver viss skriftlig bevisning består utredningen i målet av parternas berättelser och uppgifter från främst vittnen som har haft kontakt med målsäganden efter de påstådda händelserna.

Enligt tingsrätten har sekretess A gett ett trovärdigt intryck och hennes berättelse har varit lång, logisk samt fri från motsägelser eller överdrifter. Det har inte framkommit att det har funnits skäl för henne att beskylla B för en brottslig gärning som han inte har begått. Frågan är hur väl sekretess A:s uppgifter är i förhållande till den övriga bevisningen som har lagts fram i målet.

Det är utrett i målet att det har förekommit ett flertal samlag mellan sekretess A och B som har varit frivilliga, vilka tycks ha ägt rum hemma hos någon av Bs föräldrar. När det gäller sekretess A:s och Bs berättelser skiljer de sig helt åt i fråga om målsäganden har deltagit frivilligt. Det kan även konstateras att B inte närmare har kunnat lämna uppgifter om de händelser som sekretess A har redogjort för, vilka inte har ägt rum enligt honom.

Av de åberopade sms:en från den 8 oktober 2020 framkommer att sekretess A konfronterar B genom att bl.a. skriva ”kan inte förstå vad som får dig att tro att jag vill när jag klart och tydligt säger nej flera gånger”. Det framgår även av de åberopade sms:en att B svarade med att skriva ”vet inte är hemskt ledsen över allt de men jag låvar å sluta har inte tnkgat nåt”. Vad B har svarat i meddelandena kan ses som att han vidgår visst ansvar för gärningarna. De åberopade sms:en ger mot den bakgrunden ett starkt stöd åt åtalet. Vad B har angett som förklaring, nämligen att han bara ville att det skulle blir bra igen föranleder ingen annan bedömning.

Det har även åberopats utdrag från Sekretess A:s dagbok från den aktuella perioden, i vilka hon ingående redogör för sina tankar och upplevelser med anledning av relationen. I dagböckerna framkommer det bl.a. följande.

”han inte vet vad ett nej betyder”.

”han bara fortsätter att tjata och tjata och tjata”.

”Ibland ger hon sig ibland inte. Om jag inte ger mig blir han till slut sur och ibland börjar han till och med göra det själv”.

”vill inte ha någon kille längre”.

”Blir så äcklad av killar. Eller i alla fall av B. Vem fan tror han att han är. Vad får honom & tro att bara för att han vill något så ska jag bara gå med på det. Vadå *men jag är sugen* det spelar väl ingen jävla roll? Vill inte jag då kommer vi inte göra något. Hur dum i huvudet får man va? I hans huvud spelar min vilja ingen jävla roll. Till och med när han lyssnar på musik ska han bestämma.”

”Kan inte förstå hur du tänker. Du vet att det är fel. Du vet att jag inte ville. Du förstod de. Och om du inte förstod behöver du hjälp. Men det känns som att du tror att du har rätt till min kropp. Men det har du inte. För det är min. Jag bestämmer.”

”Jag hade mycket ångest idag känner mig så dum. Kan inte sluta tänka att om jag bara hade ställt mig upp eller bara inte gett upp. Han kommer aldrig att fatta att det var fel. Han bryr sig bara om sig själv och sina behov & det är så vidrigt.”

Vad som anges i dagboken ligger enligt tingsrättens bedömning i linje med åtalet och ger ett starkt stöd åt åtalet.

Åklagaren har även åberopat vittnesbevisning med personer som har haft kontakt med målsäganden efter de påstådda övergreppen. Det har framkommit att sekretess A och vittnet x är goda vänner och vittnet ---- är dessutom mor till målsäganden, varför viss försiktighet är påkallad vid bedömningen. Det kan även konstateras att vittnena inte i detalj har kunnat berätta om de påstådda övergreppen utan det rör sig främst om iakttagelser om sekretess A:s mående efter händelserna och

vad hon har berättat för dem om händelserna. As mor, x, Eva Sandström har bl.a. berättat att B inte respekterade och lyssnade när målsäganden sade nej, att han inte tog hänsyn till henne samt att det inte alltid var fråga om frivilliga samlag. Vittnet Amanda Lundberg Eriksson, som arbetar på kvinnojouren, har uppgett att sekretess A berättade för henne om att hon hade blivit "våldtagen" av sin dåvarande pojkvän. As mor har uppgett att sekretess A berättade att B ska ha hållit hennes arm och hållit bort henne i samband med sex. As mor fick uppfattningen att det skulle ha hänt flera gånger. X har bekräftat uppgifterna om att sekretess A ska ha låtsas sova, vilket sekretess A har berättat om, för att på så sätt undkomma Bs närmanden. Enligt tingsrätten finns det anledning att fästa tilltro till vad dessa vittnen har berättat och iakttagelserna ligger enligt tingsrätten i linje med vad som anges i åtalet om samlag som inte var frivilliga.

Det framkommer av sekretess A:s dagbok och av vad vittnena x och As mor har berättat att sekretess A mådde dåligt efter händelsen. Enligt As mor var målsäganden först "arg och förbannad" när hon berättade om händelserna men sedan blev hon alltmer ledsen. Hon började, enligt As mor, att isolera sig vilket pågick fram till vårkanten, hon låg på sitt rum och hon var inte "ute bland folk". Det förekom även att hon "tröståt". Även x har berättat att hon märkte att sekretess A mådde dåligt och att de hade kontakt med varandra dagligen efter händelserna. Enligt Amanda Lundberg Eriksson, som träffade sekretess A för samtal på kvinnojourens stödverksamhet, har uppgett att sekretess A hade svårt att tänka på något annat än övergreppen och att händelserna "tog upp all tid". Det har emellertid även framkommit att sekretess A mådde dåligt redan innan händelserna och att hon bl.a. hade sömnsvärigheter. Enligt tingsrätten tycks dock hennes mående ha försämrats väsentligt efter de åtalade händelserna med bl.a. isolering i hemmet som följd. Enligt tingsrätten finns det därför ett samband mellan de åtalade gärningarna och sekretess A:s mående. Vittnesberättelserna om hur sekretess A agerade och mådde efter händelsen talar för att det inte var fråga om frivilliga handlingar och ger därför stöd åt åtalet.

En sammanvägning av den bevisning som åklagaren har åberopat leder enligt tingsrätten till slutsatsen att den i sig är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt. Frågan är då om Bs berättelse och den bevisning som han har åberopat motbevisar gärningspåståendet i sådan grad att åtalet inte är styrkt.

Det kan i detta sammanhang konstateras att B hördes med anledning av de brottsmisstankar som riktades mot honom först den 4 juni 2021. Det är en anmärkningsvärd lång tid. Tidsutdräkten leder till svårigheter för B att föra motbevisning och att överhuvudtaget kunna bemöta vad som har lagts honom till last. Det blir särskilt svårt i ett mål som det nu aktuella eftersom det rör sig om ett flertal åtalpunkter med förhållandevis öppna tidsangivelser. Enligt tingsrätten utgör det dröjsmål som har uppkommit med förhören en brist i utredningen.

B har gett ett trovärdigt intryck och han har lämnat en klar och levande redogörelse av relationen i allmänhet. När det gäller det för åtalet centrala händelseförloppet är berättelsen enligt tingsrätten förhållandevis knapphändig. När det gäller de sms-meddelandena från den 8 december 2020 kan Bs meddelanden uppfattas som djupt ångerfulla efter att sekretess A beskyllde honom för att inte lyssna när hon sade nej. B har förklarat sina meddelanden med att han bara ville att det skulle bli bra mellan honom och sekretess A och att det var därför han svarade som han gjorde. Enligt tingsrätten förtar inte Bs förklaring i det avseendet det starka bevisvärde som bör tillmätas de åberopade sms-meddelandena.

B har åberopat förhör med sin far, C, med anledning av misstankarna under åtalpunkt 3. C har berättat att han ofta var hemma, att han inte har hört att B och sekretess A hade sex med varandra eller att det var bråk i förhållandet. Inte heller har han hört att sekretess A skulle ha ropat nej vid något tillfälle. C har även berättat att huset består av --- rum och kök i --- --- och att det dessutom är mycket lyhört med oisolerade väggar. Det förhållandet att C inte har hört något ljud från Bs rum

eller lagt märke till något särskilt talar enligt tingsrättens inte med någon stryka emot vad som anges i gärningspåståendet.

Enligt tingsrätten försvagar inte Bs uppgifter och den bevisning som han har åberopat åtalet i sådan mån att gärningarna inte kan anses vara styrkta.

Genom den åberopade utredningen är det enligt tingsrätten ställt utom rimligt tvivel att B har gjort sig skyldig till de åtalade gärningarna. Gärningarna ska rubriceras på det sätt som åklagaren har gjort gällande.

Påföljdsfrågan

B förekommer under ett avsnitt i belastningsregistret. Han dömdes den - september --- för --- till ungdomstjänst --- timmar.

---- kommun har inkommit med ett yttrande enligt lagen med särskilda bestämmelser för unga lagöverträdare. Enligt den sammanfattande bedömningen i yttrandet finns det inte något särskilt vårdbehov och det finns inte heller något hinder mot ungdomstjänst. Om B skulle dömas till ungdomstjänst så föreslås i yttrandet att ungdomstjänsten ska innefatta samtalstid med behandlare för samtal kring hans beteende och de brott som han har begått.

B ska dömas för tre fall av våldtäkt och ett fall av sexuellt övergrepp. Straffvärdet för en vuxen person hade i vart fall inte understigit fängelse tre år. B hade dock inte fyllt 18 år när gärningarna begicks. En dom till fängelse är därför inte aktuellt. Det har under huvudförhandlingen framkommit att den ungdomstjänst som han tidigare har blivit dömd till inte har börjat verkställas. Ungdomstjänst framstår inte heller som en lämplig påföljd med hänsyn till den tidigare brottsligheten och till att påföljden inte är tillräckligt ingripande i förhållande till straffmättningsvärdet för den tillkommande brottsligheten. B har dessutom hunnit fylla 18 år, vilket innebär att det skulle krävas särskilda skäl för att på nytt välja ungdomstjänst som påföljd. Det påföljdsalternativ i övrigt som ligger närmast till hands är enligt tingsrätten en dom till skyddstillsyn. En sådan påföljd kan bidra till att

B avhåller sig från fortsatt brottslighet. En sådan påföljd bör dock förenas med den särskilda föreskrift som frivården bestämmer, lämpligen programverksamhet för personer dömda för sexualbrott. Ett sådant program kan antas bidra till att B får det stöd som han enligt tingsrätten behöver.

Skadeståndsfrågan

B har utsatt sekretess A för en allvarlig kränkning av hennes personliga integritet. Han ska därför ersätta henne för den kränkning som gärningarna har inneburit med 200 000 kr (jfr. Brottsoffermyndighetens referatsamling nr 208). Han ska även utge ersättning för sveda och värk i enlighet med yrkat belopp. Bs vårdnadshavare ska förpliktas att utge skadeståndet solidariskt tillsammans med honom i enlighet med yrkat belopp.

Övrigt

Alla som döms för brott som kan ge fängelse måste betala 800 kr till Brottsofferfonden.

Vårdnadshavaren C, som är part i målet och som dessutom har hörts, har begärt ersättning av allmänna medel med 1 400 kr (700 + 700) för två dagars förlorad arbetsinkomst, alternativt förlust av två semesterdagar, med anledning av sin inställelse till huvudförhandlingen. Huvudregeln är att den tilltalade kan tillerkännas ersättning för rättegångskostnader, bl.a. för bevisning under rättegången, förutsatt att den tilltalade blir frikänd. Med hänsyn till att B döms för brotten saknas förutsättningar att tillerkänna ersättning av allmänna medel för rättegångskostnader. Ersättningsyrkandet ska därför avslås.

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 12

DOM
2022-01-07

Mål nr: B 43-21

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (TR-01)

Den som vill överklaga domen kan göra det skriftligen senast den 28 januari 2022. Överklagandet ska vara ställt till Hovrätten för Övre Norrland men ska ges in till tingsrätten. Prövningstillstånd krävs om avgörandet bara överklagas i skadestånddelen.

Magnus Bygdemark

Skiljaktig mening, rådmannen Magnus Bygdemark, se bilaga.

Rådmannen Magnus Bygdemark, ordförande, är skiljaktig och anför följande.

När det gäller bedömningen av målsägandens berättelse innehåller den visserligen flera av de kriterier som kännetecknar en tillförlitlig utsaga. Det går dock vid bedömningen inte att bortse från att hon även har haft svårt att berätta spontant om händelserna och utsagan är även till viss del knapphändig och vag. Berättelsen består i hög utsträckning av svar på frågor som åklagaren har ställt. Hon har även gett uttryck för att händelserna flyter ihop och det framkommer att hon i vissa avseenden haft svårt att minnas. Det kan givetvis finnas flera förklaringar till detta, såsom att det har förflutit lång tid samt att det är fråga om flera gärningar och att det har rört sig om mycket känsliga förhållanden. Det går dock inte att bortse från att bristerna påverkar bevisvärdet av hennes uppgifter.

Det kan även nämnas att det tog anmärkningsvärt lång tid innan B hördes på grund av brottsmisstankarna. Såsom majoriteten har anført innebär tidsutdräkten stora svårigheter för B att föra motbevisning och överhuvudtaget kunna bemöta vad som har lagts honom till last. Det blir särskilt svårt i ett mål som det nu aktuella eftersom det rör sig om flera åtalpunkter i förening med öppna tidsangivelser. Enligt min mening utgör detta en klar brist i utredningen.

Vad gäller vittnesberättelserna om hur målsäganden agerade efter händelsen skulle hennes reaktioner och dåliga mående i och för sig kunna tala för att det inte var fråga om frivilliga händelser. Detsamma gäller för uppgifterna i dagboken. Enligt min mening har de uppgifter som hon har lämnat för vittnena i efterhand inte varit tillräckligt konkreta eller detaljerade för att ge ett starkt stöd åt hennes berättelse. Det har även framkommit att det fanns en problematik kring sekretess A:s mående sedan tidigare, vilket bör beaktas vid bedömningen. Det går enligt min mening inte heller att bortse från B:s förklaring till varför han svarade på det sätt som han gjorde på de sms som åklagaren lagt honom till last.

Sammantaget anser jag att den presenterade utredningen inte är tillräcklig för att målsägandens berättelse ska kunna läggas till grund för prövningen. Åtalet ska därför ogillas.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga, sid 1 (av 2)

Information om

Betalning av böter, kostnader, skadestånd m.m. (tingsrätt)

Denna information gäller dig som, enligt en dom eller beslut, ska betala till exempel böter, kostnader och/eller skadestånd. I domen eller beslutet står hur mycket du ska betala och vad beloppet gäller. Här finns information om hur du betalar.

Böter m.m.

Informationen under denna rubrik gäller:

- Böter (penningböter eller dagsböter)
- Särskild rättsverkan (t.ex. företagsbot eller avgift till Brottsofferfonden).

Betalning via Polismyndigheten

I normalfallet kommer Polismyndigheten att skicka ett inbetalningskort till dig, på den adress som står i domen/beslutet. I vissa fall är det dock Kronofogden som ska ha betalningen. Betalning via Kronofogden finns beskrivet under nästa rubrik. På inbetalningskortet finns mer information om hur du gör för att betala.

Betalning ska göras **inom 30 dagar** från den dag då domen/beslutet får laga kraft (det vill säga då avgörandet inte längre kan ändras).

Om du inte betalar i tid kommer du att få en påminnelse. Om du ändå inte betalar kommer ärendet att lämnas till Kronofogden. Då kommer du att få betala extra avgifter. Kronofogden kan mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Kontakta Polismyndigheten om du har frågor, eller om du saknar inbetalningskort:

Telefon: 010-563 35 04

E-post: domstolsboter@polisen.se.

Betalning via Kronofogden

I följande fall är det Kronofogden som handlägger betalningen:

- Kostnaden ska betalas av flera personer solidariskt (tillsammans)
- Det har beslutats om kvarstad (att egendom tas som säkerhet för betalningen i väntan på dom).

I dessa fall kommer Kronofogden att skicka ett brev hem till dig. I brevet står hur du gör för att betala. Om du betalar inom den tid som står i brevet blir du av med skulden, och uppgiften om skulden kommer inte att vara offentlig. Du slipper också att betala extra avgifter.

Mer information om böter m.m.

Polismyndigheten: www.polisen.se
(under fliken Lagar och regler/Böter)

Kronofogden: www.kronofogden.se

Information om Brottsofferfonden

Alla som döms för ett brott där fängelse ingår i straffskalan ska betala en avgift till Brottsofferfonden. Det framgår i domen om detta gäller dig. Det har alltså ingen betydelse vilken påföljd (straff) domstolen bestämt i ditt fall eller om det finns något brottsoffer. Avgiften är densamma för alla som döms. Betalningen sköts av Polismyndigheten – läs under rubriken ovan.

Obs! Fortsättning på nästa sida...

Pengarna i Brottsofferfonden går inte till enskilda personer som utsatts för brott, utan ska användas på ett sätt som är till allmän nytta för brottsoffer. Det kan till exempel handla om att stödja forskning eller utvecklingsverksamhet.

Kostnader i rättegången

Om du dömts för ett brott kan domstolen också ha beslutat att du ska betala kostnader som staten haft i samband med rättegången. Det kan t.ex. gälla kostnader för:

- försvarsadvokat,
- målsägandebiträde eller
- analys av blod- eller urinprov.

Betalning via Rättshjälpsmyndigheten

När domen/beslutet inte längre kan ändras, kommer Rättshjälpsmyndigheten att skicka ett inbetalningskort till dig, på den adress som står i domen/beslutet. På inbetalningskortet finns mer information om hur du betalar.

Betalning ska göras **inom 30 dagar** från det datum som står på inbetalningskortet.

Om du inte betalar kommer du att få en påminnelse. Om du ändå inte betalar kommer ärendet att lämnas till Kronofogden. Då kommer du att få betala extra avgifter. Kronofogden kan också mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Mer information om kostnader

Rättshjälpsmyndigheten:

Telefon: 060-13 46 00

E-post: rattshjalpsmyndigheten@dom.se

Webbplats: www.rattshjalp.se

Skadestånd

Domstolen kan också ha beslutat att du ska betala skadestånd för skador som uppkommit på grund av ett brott som du har dömts för.

Det kan till exempel vara ersättning för sveda och värk, kränkning eller kostnader för sjukvård. Det står i domen vad skadeståndet gäller.

Du kommer inte att få något inbetalningskort för skadeståndet. Antingen kan du betala direkt till den som ska få skadeståndet, eller via ett krav från Kronofogden. Om du får ett krav från Kronofogden kommer du att få betala extra avgifter. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Att betala direkt

Den som ska få skadeståndet kommer i normalfallet inte att skicka något inbetalningskort till dig, utan du måste själv ta reda på hur du ska betala. Det står i domen hur mycket du ska betala, och till vem. Ibland kan försvarsadvokaten eller målsägandebiträdet hjälpa till att förmedla betalningen.

Att betala via Kronofogden

Den som du ska betala till kommer att bli erbjuden hjälp av Kronofogden med att få sina pengar. I så fall kommer Kronofogden att skicka ett brev hem till dig. I brevet står det hur du ska göra för att betala skadeståndet. Betalar du inom den tid som står i brevet blir du av med din skuld. Om du inte betalar kan Kronofogden mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald.

Om domen fortfarande kan ändras när skadeståndet betalas eller mäts ut, lägger Kronofogden pengarna på ett särskilt konto tills frågan har avgjorts. Om det visar sig att du betalat för mycket, får du tillbaka mellanskillnaden.

Mer information om skadestånd

Kronofogden: www.kronofogden.se

Brottsoffermyndigheten:
www.brottsoffermyndigheten.se
(sök på "frivillig betning").

Så får du ersättning för dina skador

Du har genom denna dom fått rätt till skadestånd på grund av ett brott. Det innebär inte att pengarna kommer till dig automatiskt. Du måste själv vara aktiv. Det finns dessutom olika typer av ersättningar som du kan ha rätt till. Så här fungerar det.

Det finns tre typer av ersättning: försäkringsersättning, skadestånd och brottsskadeersättning. Det är olika regler som gäller för ersättningarna och därför kan beloppen variera. Att du har fått ett belopp utdömt i skadestånd betyder alltså inte alltid att du har rätt till samma belopp i försäkringsersättning eller brottsskadeersättning.

Försäkringsersättning

Om du inte redan gjort det – kontakta ditt försäkringsbolag. Har du en försäkring kan du få ersättning genom den, till exempel via din hem- eller olycksfallsförsäkring. Du kan också vara försäkrad via din arbetsgivare eller din fackförening. I vissa fall kan du ha rätt till både försäkringsersättning och skadestånd.

Skadestånd

Om ingen överklagar domen skickar domstolen en kopia av den till Kronofogden som kontaktar dig och frågar om du vill ha hjälp att driva in skadeståndet. Om du vill ha hjälp ska du fylla i Kronofogdens blankett och skicka tillbaka den. Kronofogden undersöker då gärningspersonens ekonomi och ser till att du får ditt skadestånd, om det är möjligt. Det är oftast kostnadsfritt.

Gå inte med på någon överenskommelse med gärningspersonen som innebär att han eller hon endast betalar en del av skadeståndet. Du riskerar då att gå miste om delar av skadeståndet och brottsskadeersättning.

Brottsskadeersättning

Du kan i vissa fall få brottsskadeersättning från staten. Den kan du ha rätt till om du inte har fått full ersättning från gärningspersonen eller ditt försäkringsbolag. Du måste lämna in din ansökan om brottsskadeersättning till Brottsoffermyndigheten inom tre år efter domen. Ansökningsblanketter finns på Brottsoffermyndighetens webbplats och kan också beställas från myndigheten.

Ersättningen täcker framför allt fysiska och psykiska skador på din person samt kränkning. Möjligheterna att få brottsskadeersättning vid sakskada eller ren förmögenhetsskada, som stöld eller bedrägeri, är mycket små.

Brottsoffermyndigheten ger också ersättning till barn som bevittnat våld mellan närstående. För att ha rätt till ersättningen krävs i de allra flesta fall en fällande dom för det brott som barnet bevittnat.

För mer information, kontakta aktuell domstol, närmaste brottsoffer- eller kvinnojour, Kronofogden eller Brottsoffermyndigheten.

Kronofogden

Telefon: 0771-73 73 00
kronofogdemyndigheten@kronofogden.se
www.kronofogden.se

Brottsoffermyndigheten

Telefon: 090-70 82 00
registrator@brottsoffermyndigheten.se
www.brottsoffermyndigheten.se

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstadomstolen.se